

власного капіталу, виходять із того, що він формується на основі внесків власників підприємства у вигляді грошових коштів, майна, нематеріальних активів у розмірах, визначених установчими документами [4].

Основними шляхами удосконалення проведення аудиту власного капіталу є:

- удосконалення форм первинної документації;
- удосконалення форм звітності;
- удосконалити аналітичний і синтетичний обліку складових власного капіталу;
- покращення існуючого методологічного забезпечення обліку капіталу;
- пропонується в наказі про облікову політику зазначити оптимальне співвідношення між статутним і резервним капіталом і порядок розподілу майна у зв'язку із виходом учасників.

Література

1. *Вівчар О.Й.* Власний капітал як фінансове джерело функціонування підприємства [електронний ресурс] / Вівчар О.Й., Саварин В.М. // Науковий вісник НЛТУ України. — 2009. — Вип. 19.5. — С. 146–150.

2. *Кравчук О. М.* Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. / О. М. Кравчук, В. П. Лещук. — К.: Центр учбової літератури, 2010.—504 с.

3. Політична економія: навч. посібник / К.Т. Кривенко, В.С. Савчук, О.О. Беляев та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. К.Т. Кривенка. — [2-ге вид., без змін.]. — К.: КНЕУ, 2008. — 512 с.

4. *Пилипенко О.І.* Облік та аналіз власного капіталу: теорія і практика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. : спец. 08.06.04. «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О.І. Пилипенко. — К., 2005. — 25 с.

**Левадня О.В., студент ОЕФ, 4 курсу,
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Ларікова Т.В., к.е.н.,
доцент кафедри обліку в кредитних
та бюджетних установах та економічного аналізу**

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВІВ ЗА КРЕДИТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ БАНКІВ

У сучасних умовах нестабільної політичної та економічної ситуації в країні особлива увага прикута до діяльності банківських

установ як головної ланки фінансової системи України. Основу активної діяльності банків становлять кредитні операції, які нерозривно пов'язані з виникненням ризиків неповернення або не своєчасного погашення виданих кредитів і несплатою відсотків за ними. На сьогодні кредитні ризики займають домінуюче положення серед можливих ризиків, адже збільшується кількість проблемних кредитів наданих вітчизняними банками. Для підвищення надійності та стабільності банківської проблема ефективного формування резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями є актуальною.

Дослідженням проблем формування, функціонування та використання банківських резервів займалися багато вчених-економістів: О.В. Бердишева, Л.М. Кіндрацька, О.В. Васюренко, В.І. Міщенко, А.М. Мороз та інші. Однак, залишається чимало проблемних питань щодо регулювання законодавчо-нормативної бази, дотриманні вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності, тому такі проблеми потребують розв'язання та подальшого дослідження.

Основним нормативним-правовим документом, що регулює порядок формування та використання банками України резервів під кредитні операції, є Положення формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, що затверджене постановою Правління НБУ від 25.01.2012 р. № 23.

Згідно Постанови №23 банки формують і використовують резерви за всіма активними операціями, що передбачено банківською діяльністю, крім кредитних операцій між установами в системі одного банку (для банків із 100 % іноземним капіталом — за розрахунками з материнською компанією, якщо ця компанія має кредитний рейтинг не нижчий, ніж «інвестиційний клас») та за коштами, що перераховані Національному банку України [3].

Методика формування резерву передбачає розрахунок основних економічних показників, за підсумком яких розраховується інтегральний показник і визначається рейтинговий клас боржника від 1 до 9. Залежно від значення інтегрального показника позичальник належить до певного рівня ризику. В основу класифікації покладено метод дискримінантного аналізу, який широко використовується у світовій практиці оцінювання кредитних ризиків. Дане положення передбачає застосування під кожну окрему галузь систему показників з метою оцінки ризиків і визначення обсягів необхідних резервів. Проте неможливо точно спрог-

нозувати і оцінити фінансовий стан клієнтів через недостатню кількість економічних показників їх діяльності [1, с. 40].

Також варто наголосити на тому, що хоча Постанови № 23 тяжіє до положень Міжнародних стандартів фінансової звітності, є певні відмінності щодо основи формування резерву. Згідно Постанови № 23 формування резервів під кредитні операції здійснюється на підставі оцінки ризику фінансового активу, згідно МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» — об'єктивного свідчення зменшення корисності. Об'єктивні свідчення зменшення корисності можуть включати ознаки того, що позичальник чи група позичальників зазнають суттєвих фінансових труднощів, порушують зобов'язання зі сплати процентів чи основної суми боргу, ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, а також свідчення, на підставі спостережуваної ринкової інформації, які вказують на зниження майбутніх очікуваних грошових потоків, наприклад, зміни в економічних умовах, що корелюють з невиконанням зобов'язань [2].

Резерви під можливі збитки за кредитними операціями можуть розраховуватись двома шляхами: на індивідуальній основі; за кредитами овердрафт і кредитним лініями, за якими невідомі кількість траншів і строк їх погашення. Кошти під резерви акумулюються на балансовому рахунку 2400 КА «Резерви під кредити, що надані клієнтам та оцінюються на індивідуальній основі», 2401 КА «Резерви під кредити, що надані клієнтам та оцінюються на портфельній основі».

Отже, дослідження дієвого механізму формування та використання резервів під кредитні операції є важливою умовою здійснення успішної банківської діяльності. Саме за рахунок акумульованих коштів банки можуть компенсувати вчасно неповерненні кредитні ресурси та прострочені відсотки за ними. Дотримання вимог НБУ забезпечує стабільність і надійність діяльності банківських установ.

Література

1. Джулій Л.В., Іващук Л.В. Впровадження міжнародного досвіду нарахування резервів за кредитними операціями в облікову систему вітчизняних банків / Джулій Л.В., Іващук Л.В. // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. — 2014. — № 2/6. — С. 40–43.

2. МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

3. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями

ми» від 25 січня 2012 р. № 23 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.

4. Терещенко О.О. Оцінка кредитних ризиків: відповідність новацій НБУ міжнародній практиці / О. Терещенко // Вісник Національного банку України. — 2012. — № 9. — С. 4–8.

Левченко О.А., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Гордієнко Л.П., асистент
кафедри обліку підприємницької діяльності

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ВЕЛИЧИНИ ОBOB'ЯЗKOBИХ УТРИМАНЬ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах господарювання проблеми виплати заробітної плати є дуже важливим питанням для робітників підприємств України, так як заробітна плата є джерелом доходу більшості верств населення країни. Важливе значення для підприємства має чітка організація роботи, пов'язаної з розрахунками оплати праці, оскільки вона є найбільш відповідальною і трудомісткою.

Актуальність даної теми полягає у тому, що заробітна плата є одним з головних чинників, який забезпечує та стимулює працівників, і від правильної її організації багато в чому залежить успішність підприємства, яке її виплачує. Дуже важливо для підприємства правильно проводити розрахунки, пов'язані із заробітною платою, адже помилка у розрахунках заробітної плати автоматично призводить до цілої серії помилок і порушень.

Заробітна плата — це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства [1].

У зв'язку з останніми змінами законодавства, які відбулись в Україні, кількість обов'язкових утримань із заробітної плати збільшилась, і на сьогоднішній момент до них відносять як єдиний соціальний внесок і податок на доходи з фізичних осіб, так і військовий збір, а також, на вибір кожного підприємства, можуть утримуватись профспілкові внески, або інші утримання.